

Prezentacje grup laboratoryjnych 2018-2021

Podsumowanie grup laboratoryjnych 2018-2021 (nagrania)

W dniu 19 maja 2021 odbyło się podsumowanie badań prowadzonych przez studenckie grupy laboratoryjne IEiAK. Poniżej przedstawiamy informacje na temat wszystkich grup tematycznych wraz z nagraniami prezentacji, które odbyły się w trybie online.

Laboratorium etnograficzne to zajęcia charakterystyczne dla naszego Instytutu, trwające od połowy pierwszego do połowy trzeciego roku studiów licencjackich. Praca studenta nad wybranym problemem w ramach laboratorium odbywa się na uczelni i w trakcie terenowych badań etnograficznych, podczas których poznaje się warsztat pracy antropologa. Grupa pracuje w ramach szeroko zarysowanego tematu, jednak każdy ze studentów formułuje swój temat badawczy. Więcej o [laboratoriach w IEiAK](#) [1]

Grupy badawcze w latach 2018-2021:

A. [Zieleń miejska: \(nie\)ludzie, urz?dzenia, relacje](#) [2]

Grupa pod kierunkiem dr hab. Anny Horolets, prof. UW

Podstawą badań było zaobserwowanie, że zielona miasteczka jest częścią złoonych procesów społeczno-kulturowych, gospodarczych, politycznych i ekologicznych. Kształtuje się i nabiera znaczenia poprzez relacje między ludźmi i aktorami wiejskimi-ludzkimi, jednostkami i instytucjami. Celem laboratorium było stworzenie etnograficznych opisów i interpretacji wybranych procesów zachodzących wokół zieleni warszawskiej.

Finalne projekty uczestników grupy bazują na zainteresowaniu etnografią miasteczka - ich pierwsze ognisko uwagi tworzą relacje z drzewami i z pszczołami. W obu (działania mieszkańców na rzecz Owocowych Sadów Oliborskich - prowadzonych przez **Kamila Dąbrowskiego** oraz praktyki i narracje współczesnego pszczelarstwa - prowadzonych przez **Juliusza Galińskiego**) pomocne okazały się narzędzia etnografii wielostanowiskowej. Uczestnicy laboratorium starali się zrozumieć konteksty, w których „naturze” przypisywano funkcje produkcyjne i rekreacyjne, wiejskie i wychowawcze, estetyczne i polityczne. Zwracali uwagę na relacje kontroli, zależności, afektywnego przywiązania, identyfikowania się między ludźmi i aktorami wiejskimi-ludzkimi. Ważnym bohaterem stał się także czas w rozmaitych postaciach: nostalgii za złotym wiekiem, antycypowania katastrofy klimatycznej czy niewspółmierności rytmów przyrody i miasta, a także pszczoły/drzewa - i człowiek.

Oba projekty sporo mówią, ale każdy z nich ma do opowiedzenia unikatowe fascynujące historie. Zapraszamy do posuchania o badaniach uczestników i do wspólnego zastanowienia się nad tym, jak można wyniki tych badań interpretować: wiejsko o [Labo: Zielona miasteczka](#) [2]

B. [Infrastruktury przyszłości. Społeczność lokalna wobec planów budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego w Gminie Baranów](#) [3]

Grupa pod kierunkiem **dr Mateusza Laszczkowskiego**

Grupa badała doświadczenia osób mieszkających na terenie objętym projektem budowy lotniska Centralnego Portu Komunikacyjnego (gminy Baranów, Teresin i Wiskitki, położone około czterdziestu kilometrów na zachód od

Warszawy). Rz?d przedstawia projekt CPK jako epokowe przedsi?wzi?cie maj?ce przynie?? Polsce rozwój, nowoczesno?? i wzrost gospodarczy. Tymczasem dla mieszk?c?w obszaru obj?tego projektem wi??e si? on przede wszystkim z niepewno?ci? przysz?o?ci: czy i kiedy przyjdzie opu?ci? swe domy i gospodarstwa, nierzadko b?d?ce dziedzictwem wielu pokole?? Na jakich warunkach dojdzie do wyprowadzki?

Uczestnik?w grupy szczeg?lnie interesowa?y postawy i strategie dzia?ania r?nych grup spo?ecznych w?r?d mieszk?c?w zagro?onych wysiedleniem (**Borys Weychert-Waluszko**), sposoby, w jakie lokalni aktorzy próbuj? aktywnie kszta?towa? swoj? przysz?o?? (**Zuzanna Pelczarska**), chronopolityka i zderzanie si? r?nych porz?dk?w czasu (czasu projektowego, czasu biograficznego i czasu praktycznego) w do?wiadczeniu mieszkanek i mieszk?c?w (**Olena W?aszynowicz**), polityczno?? oraz nieoczekiwane efekty proces?w konsultacyjnych (**Julia Raty?ska**), konstruowanie i ?cieranie si? r?norodnych form wiedzy (techno-eksperckiej, prawno-biurokratycznej oraz lokalnej, uciele?nionej i praktycznej) w sporach wok? projektu (**Pawe? Niewiarowski**), zmiany do?wiadczenia "domu" w perspektywie przymusowej wyprowadzki (**Agata Krauz**), konstruowanie lokalno?ci poprzez praktyki spo?eczne i do?wiadczenia krajobrazu, oraz wp?yw na ni? projektu CPK (**Aleksandra Wilczek**).

C. [\(Post\)pami?? II wojny ?wiatowej i powojnia na Podkarpaciu](#) [4]

Grupa pod kierunkiem dr hab. Magdaleny Luba?skiej

Zdaj?c sobie spraw? ze stosunkowo niewielkiej liczby opracowa? historycznych dotycz?cych powojnia, grupa podj??a si? zadania przeprowadzenia rozm?w z ostatnimi ?wiadkami rozgrywanych w?wczas wydarze?: zmian relacji w?adzy i granic, przymusowych przesiedle?, dzia?alno?ci partyzantki, powszechnego w?wczas bandytyzmu. G?ównym przedmiotem zainteresowania badaczy grupy by?a pami?? os?b, b?d?cych w trakcie omawianych wydarze? by?y nastolatkami lub dzie?mi, a ktor?ch g?os zosta? zlekcewa?ony przez spo?ecze?stwo.

Bogactwo w?tk?w, jakimi podzielili si? z nami rozm?wcy i rozm?wczyni (tak?e na temat ?wczesnej codzienno?ci) przeros?o oczekiwania grupy. Na korpus zebranych w terenie ?róde? sk?ada si? oko?o 200 pog??bionych etnograficznych wywiad?w terenowych oraz materia?y archiwalne (m.in. z IPN), fotografie rozm?wcy?w i student?w, przedwojenne i aktualne mapy, pami?tniki. Badania prowadzone by?y w 36 mieszcowo?ciach na terenie powiatu jaros?awskiego i przeworskiego. Materia?y by?y gromadzone przede wszystkim w?r?d os?b dorastaj?cych w okresie powojnia oraz pokolenia ich dzieci.

Zas?yszane przez student?w opowie?ci o tym, jak wygl?da?o ?ycie ludzi w momencie przetasowywania si? relacji w?adzy i zmiany granic, ods?aniaj? specyfik? przemocy skrywanej za dyktatem Wielkich Nacjonalistycznych Narracji. Te wkrada?y si? w ich codzienn? rzeczywisto??, „stawa?y si? cia?em” wymuszaj?c na nich niejedenkrotnie opowiedzenie si? po kt?rej? ze stron konfliktu lub ryzykowne lawirowanie mi?dzy nimi. Decyzj? o tym, w jakim j?zyku odpowiedzie? pukaj?cym do okna partyzantom trzeba by?o podj?? w ci?gu kilku sekund, a od tego natomiast zale?a?o, czy zyska si? status przyjaciela czy wroga. Jednocześnie du?ym balastem dla rodzin mieszanych by? brak zaufania ze strony s?siad?w o wyra?nie okre?lonej to?samo?ci narodowej, a tak?e ze strony polskiej i ukrai?skiej partyzantki.

Elementem bada? by?o przyjrzenie si? stosunkom spo?ecznym panuj?cym w?wczas na prowincji. Dlatego du?o uwagi grupa po?wi?ci?a pytaniom o sytuacj? kobiet i dzieci, relacje rodzinne i s?iedzke oraz warunki bytowe

charakterystyczne dla tamtego okresu historycznego i miejsca. Nie unikano trudnych pytań o aranżowane miejsce, niechciane cięcie, spożycie alkoholu, przemoc domowa, pożycie materialne, wychowywanie i umieralność dzieci.

Ontyczne rezydualne przeszłości, jej materialne ślady - dawne cerkwie, cmentarze, kirkuty, synagogi, (nie)upamiętnione miejsca zbrodni – wpływają na współczesne praktyki społeczne, zarówno te indywidualne, jak i zbiorowe. Stają się też często obiektem odmiennych, niejednokrotnie skonfliktowanych ze sobą strategii pozycjonowania lokalnej polityki wobec tego „co minione” – bądź to zwróconej ku przeszłości i nastawionej na jej „udzielnictwo”, bądź też nastawionej pragmatycznie, wychylonej w przyszłość. Grupa bada także to, w jaki sposób te strategie są dyskursywnie wyrażane i jakie znajdują zastosowanie w lokalnej polityce.

Grupa na bieżąco dzieliła się terenowymi doświadczeniami, wzajemnie kierowała się do ciekawych rozmówców i rewidowała swoje pytania. Spotkania te pozwoliły dostrzec wartość pracy zespołowej i zyskać więcej wiadomości w tym zakresie. Więcej na ten temat studenci i studentki z grupy (**Zofia Broła, Aleksandra Czub, Zuzanna Deptuła, Paweł Godziuk, Igor Fedorowicz, Iga Kondraciuk, Kalina Krzysztofik, Ola Kusińska-Rebiec, Zuzanna Newbery, Adrianna Misiak, Piotr Przybysz, Mikołaj Witkowski, Olga Załuska**) piszą w [impresjach terenowych](#) [5].

Agenda podsumowania prac grup laboratoryjnych

10:00-12:00 grupa laboratoryjna dr hab. Magdaleny Lubańskiej

12:00-12:30 przerwa

12:30-13:15 grupa laboratoryjna dr hab. Anny Horolets, prof. UW

13:15-13:45 przerwa

13:45-15:15 grupa laboratoryjna dr Mateusza Laszczkowskiego

Source URL: <https://etnologia.uw.edu.pl/en/node/6173>

Links

[1] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/dla-studentow/studia/laboratoria-etnograficzne#Laszczkowski1>

[2] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/zielen-miejska-nieludzie-urzadzenia-relacje-laboratorium>

[3] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/infrastruktury-przyszlosci-spolecznosc-lokalna-wobec-planow-budowy-centralnego-portu-komunikacyjnego>

[4] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/postpamiec-ii-wojny-swiatowej-i-powojnia-na-podkarpaciu>

[5] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/postpamiec-ii-wojny-swiatowej-i-powojnia-na-podkarpaciu#Inspiracje%20terenowe>